

Комітет напрацює спільний законопроект щодо захисту прав дітей та розвитку сімейних форм виховання

21.8.2026 - | Verkhovna Rada Ukrainy

На початку засідання члени Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики обговорили два важливих законопроекти. Перший - щодо вдосконалення механізмів захисту дітей і забезпечення їхнього права на сімейне виховання (реєстр. №15438). Його презентувала перша заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Людмила Шемелинець.

Другий - альтернативний проект Закону щодо вдосконалення організаційно-правових умов діяльності органів і служб у справах дітей (реєстр. №15438-1). Його презентував один із авторів — народний депутат України, заступник голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Павло Сушко.

Під час виступу представниця Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України окреслила основні положення урядової ініціативи (законопроект №15438).

Йшлося, зокрема, про скорочення тривалості судових процедур у справах щодо дітей, удосконалення представництва інтересів дитини у разі загрози, механізми тимчасового влаштування дітей, а також посилення спроможності служб у справах дітей. Окремий блок стосувався розвитку сімейних форм виховання. Документ пропонує розвивати спеціалізовані сімейні форми виховання, надавати належну підготовку прийомним сім'ям, створювати умови, за яких дитина не залишатиметься в закладі довше, ніж це необхідно для пошуку та забезпечення сімейної форми виховання.

Питання безпеки дітей стало ключовим у виступі заступника голови Комітету Павла Сушка. Він зазначив, що кожне рішення щодо дітей має бути максимально продуманим, аби запобігти виникненню будь-яких додаткових ризиків.

Під час представлення проекту Закону №15438-1 він звернув увагу на практичні аспекти запропонованих змін у документі. Зокрема, він зазначив, що метою альтернативної ініціативи є забезпечення повнішого комплексу правових гарантій для захисту права дитини на сімейне виховання, що оптимізує чинну законодавчу систему. Альтернативний проект базується на необхідності законодавчого закріплення додаткових процедур із вилучення дітей без позбавлення батьківських прав, а також судової і досудової процедур усиновлення. Крім цього, документ враховує, що неможливо одночасно створити нове кадрове забезпечення і впровадити складні нові процедури захисту дітей.

Голова підкомітету у справах сім'ї та дітей Тетяна Скрипка у своєму виступі щодо розглянутих законопроектів висловила зазначила: «Я думаю, що це має бути, по-перше, глибока дискусія. І ми повинні уважно проаналізувати позиції двох законопроектів — як основного, так і альтернативного».

За її словами, оптимальним шляхом є створення робочої групи, яка дозволить об'єднати напрацювання обох документів та усунути неузгодженості та колізії.

Як зазначила народна депутатка, головне завдання зараз — об'єднати дві різні концепції в один спільний, виважений та дієвий законопроект. Вона підкреслила, що такий крок є принциповим для сфери захисту прав дитини. Адже тут будь-яка законодавча помилка або двозначність у процедурах миттєво відгукнеться на практиці й може зашкодити дітям.

«Ця глибока професійна дискусія буде відбуватися саме на базі нашого Комітету із залученням громадськості, центральних органів виконавчої влади, й усіх зацікавлених сторін, зрештою, і в першу чергу обласних адміністрацій, служб у справах дітей, тому що безпосередньо їм виконувати цю роботу», — підсумувала Тетяна Скрипка.

Орієнтуючись на комплексний захист прав дитини, Голова Комітету Микита Потураєв виступив із консолідуючою ініціативою — об'єднати найсильніші положення обох документів.

Для реалізації цього підходу планується створити робочу групу при Комітеті. Її головне завдання полягатиме в підготовці компромісного проекту закону, а координацію цієї роботи доручено Голові підкомітету у справах сім'ї та дітей Тетяні Скрипці.

Окремо прозвучала позиція народного депутата України – члена Комітету Юрія Павленка щодо необхідності якнайшвидше напрацювати нормативно-правову базу для реалізації чинного Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей» (№2541-IX від 30.08.2022).

За його словами, ключові завдання, визначені новим законодавством, мають бути відображені у відповідних нормативно-правових актах та організаційних рішеннях.

За пропозицією голови Комітету Микити Потураєва народні депутати одностайно підтримали звернення до Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України. Мета звернення — активізувати підготовку нормативно-правових актів, необхідних для імплементації ухваленого Закону №2541-IX.

Микита Потураєв також наголосив на важливості цього процесу. Він зауважив, що результативне голосування за законопроект є лише стартовим етапом. Для його практичного втілення виконавча влада зобов'язана оперативно розгорнути всі відповідні механізми. У подальшій роботі Комітет акцентуватиме увагу не лише на законотворчій діяльності, а й на ретельному контролі за тим, щоб чинні закони, ухвалені Парламентом, виконувалися у повному обсязі. Захист дитини — це не місце для експериментів.

Комітет також ухвалив рішення провести 16 вересня 2026 року слухання у Комітеті на тему «Стан та проблеми розвитку сімейних форм виховання дітей. Виклики та пріоритети державної політики України». Мета слухань — провести широке фахове обговорення щодо розвитку сімейних форм виховання, визначити актуальні виклики та узгодити пріоритети державної політики у сфері захисту прав дітей. За словами Тетяни Скрипки, слухання відбудуться за ініціативи Української мережі за права дитини.

Окрему увагу під час засідання приділили практичній реалізації законодавства на місцях та розмежуванню повноважень органів місцевого самоврядування у сфері захисту прав дітей. У зв'язку з відповідним зверненням Асоціації міст України Тетяна Скрипка запропонувала провести 3 вересня засідання підкомітету у справах сім'ї та дітей за участю асоціацій органів місцевого самоврядування та центральних органів виконавчої влади.

Під час засідання Комітет також ухвалив низку організаційних рішень. Зокрема, було

підтримано призначення Оксани Лисенко на посаду головного консультанта секретаріату Комітету з комунікацій.

Окремо депутати підтримали нагородження подяками Комітету представників культурної та релігійної сфер.

https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/274829.html